

På schyssta grunder

Information till utländska byggföretag
som avser att bedriva verksamhet i Sverige

Så bygger vi Sverige på schyssta grunder

Befolkningstillväxten är i grunden bra för Sverige. Den innebär fler jobb, mer skatteintäkter och nya möjligheter till en hållbar omställning. Men det finns en baksida. Att mycket behöver byggas på kort tid skapar utrymme för lycksökare som inte har i bygg- och anläggningsbranschen att göra.

Byggföretagen har nolltolerans mot medvetet fusk och svartarbete. Det ska vara ordning och reda i alla led. Samtidigt är exploateringen av arbetskraft ett växande problem hos den oseriösa delen av samhällsbyggnadssektorn – där i första hand utländsk arbetskraft drabbas.

Den här informationsskriften vänder sig till utländska byggföretag som avser att bedriva verksamhet i Sverige. Här samlar vi grundläggande information om kollektivavtal, företagsbeskattning, bokföringsskyldighet och vilka regler som gäller kring identifikation på arbetsplatsen.

Byggföretagen är organisationen för schyssta byggare. Vår vision är ett hållbart samhällsbyggande i världsklass. För att det ska bli verklighet krävs att bygg- och anläggningsindustrin är attraktiv, sund och säker – en framtidsbransch i ständig utveckling med gott anseende. Vi kommer aldrig att kompromissa med människovärdet.

Det är fuskarna som ska bekämpas, inte den fria rörligheten!

2. Byggsektorn i Sverige

Det svenska näringslivet bestod år 2020 av 1 261 337 företag. Av dessa hade 110 832 sin verksamhet inom byggindustrin, vilket innebär att cirka 9 procent av företagen var verksamma inom byggsektorn. De flesta byggföretag i Sverige är små, år 2020 hade 87 procent av företagen högst 4 anställda.

Uppdelat efter verksamhetsområde ser den svenska byggsektorn ut på följande sätt: 29 000 bygg- och anläggningsentreprenörer, 16 400 rivningsfirmor och firmor för mark- och grundarbeten, 21 400 bygginstallationsfirmor (el, VVS m.fl.) och 32 300 firmor för slutbehandling av byggnader (byggnadssnickeri, golv, måleri, glasmästeri osv.) och 11 800 andra specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer (plåtslagerier, håltagning, firmor för takarbeten, dykentreprenörer m.m.).

Byggsektorn är i hög grad lokal och nationell, även om den internationella konkurrensen har ökat de senaste åren. Detta gäller hela byggkedjan från fastighetsägande och konsulttjänster över byggmaterialindustrin till byggentreprenörerna.

3. Kollektivavtalens ställning i Sverige

Ett kollektivavtal utgör vid sidan av lagstiftning den främsta källan till generella regler för förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. I Sverige har kollektivavtalet en särställning som ett civilrättsligt avtal som i de flesta fall ersätter lag.

Ett kollektivavtal är en skriftlig överenskommelse mellan en facklig organisation och en enskild arbetsgivare (lokalt kollektivavtal) eller ett arbetsgivarförbund (centralt kollektivavtal) om anställningsvillkor. Exempel på villkor som kan regleras i ett kollektivavtal är följande:

- *lägsta tillåtna lön,*
- *arbetstidens längd och förläggning,*
- *semester och annan ledighet, såsom arbetstidsförkortning, permission och permittering,*
- *anställningsformer och turordningsregler, samt*
- *andra ersättningar än lön, såsom ersättning för resor, traktamenten, arbete på obekvämtid och overtidsarbete.*

Det finns fler än 680 kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor tecknade mellan arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer, inom såväl det privata näringslivet som inom stat, kommuner och landsting. Utöver reglering av anställningsvillkor ger ett kollektivavtal arbetsfred, vilket innebär att stridsåtgärder inte får vidtas under den avtalsperioden ett kollektivavtal gäller. På så sätt kan kollektivavtal anses minska antalet konflikter på arbetsmarknaden.

Det är frivilligt för företag att teckna kollektivavtal. En arbetstagarorganisation kan dock vidta stridsåtgärder för att få kollektivavtal, varför frivilligheten inte alltid är reell. Saknas kollektivavtal gäller inte vilka arbetsvillkor som helst. Då gäller i stället lagens regler.

Nio av tio medarbetare i företag och offentlig sektor omfattas idag av kollektivavtal. De företag som inte har kollektivavtal är oftast mycket små och de anställda utgörs vanligtvis av ägaren och dennes familjemedlemmar.

En arbetsgivare kan bli bunden till ett kollektivavtal på två sätt, antingen genom medlemskap i en arbetsgivarorganisation eller genom att teckna hängavtal med en arbetstagarorganisation. Sedan en arbetsgivare förbundit sig till ett kollektivavtal så ska avtalet tillämpas för alla anställda (inom respektive kollektivavtalsavtalsområde), alltså ska kollektivavtalet tillämpas även på arbetstagare som inte är medlem hos en arbetstagarorganisation.

Om en arbetsgivare bryter mot ett kollektivavtal kan det uppstå en skyldighet att betala allmänt skadestånd till arbetstagarorganisationen samt allmänt och/eller ekonomiskt skadestånd till de anställda.

I Sverige har fackföreningarna en stark ställning på arbetsmarknaden, och byggsektorn är inget undantag. De största fackföreningarna för yrkesarbetare inom bygg- och anläggningssektorn är Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads), Service- och Kommunikationsfacket (SEKO), Svenska Målareförbundet (Målarna), Svenska Elektrikerförbundet (Elektrikerna). Kollektivavtal för tjänstemän verksamma inom bygg- och anläggningssektorn tecknas av bland annat fackförbunden Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna.

4. Frågor som rör företagets affärsavtal

4.1 Inledning

Sveriges ekonomiska system bygger i grunden på fri konkurrens och fri prisbildning, dvs. företagen får som utgångspunkt tillverka vad de vill och sätta vilka priser de vill på sina produkter och tjänster. De flesta verksamheter i Sverige kan bedrivas utan särskilda tillstånd, exempelvis krävs inga särskilda tillstånd för att utländska företag ska få bedriva byggverksamhet. Däremot kan det finnas vissa skyldigheter att förhandla med fackföreningar i samband med att ett företag anlitar underentreprenörer, se mer om detta längre ner.

4.2 Avtal för bygg- och anläggningsprojekt i Sverige

I Sverige brukar avtal om utförande av visst arbete kallas för entreprenadavtal. Entreprenadavtal kan träffas både muntligen och skriftligen. Från Byggföretagens sida rekommenderar vi att ni alltid träffar skriftliga avtal med er motpart. Skriftliga och tydliga avtal minskar risk för missförstånd och leder till färre problem under genomförandet. Med undantag för arbeten som utförs för en konsument finns det inte någon lagstiftning i Sverige som är direkt tillämplig på entreprenader. Det finns i stället en lång tradition att tillämpa standardavtal inom byggsektorn.

För entreprenadarbeten tecknas entreprenadavtal och för projektering tecknas konsultavtal. Det finns också avtal om att hyra maskiner, bodar och annan utrustning samt leveransavtal för byggdelar och material. Överst i avtalskedjan finns byggherren som oftast är beställare. Beställaren kan teckna flera avtal beroende på upphandlings- och entreprenadform men även övriga aktörer tecknar avtal och är beställare i förhållande till sina underentreprenörer och materialleverantörer.

4.3. Upphandlingsformer – vem avtalar med vem?

I Sverige används upphandlingsformerna delad entreprenad respektive generalentreprenad. En delad entreprenad innebär att beställaren upphandlar och har avtal med alla entreprenörer. I en generalentreprenad upphandlar beställaren en entreprenör, generalentreprenören. Denne upphandlar i sin tur ett antal underentreprenörer. Underentreprenörerna sinsemellan blir sidoentreprenörer.

4.4 Entreprenadformer – vem ansvarar för vad?

Det förekommer två grundläggande entreprenadformer. Den avgörande skillnaden mellan dessa typer av entreprenader är vem som ansvarar för projekteringen och det färdiga objektets funktion. Vid en utförandeentreprenad är det beställaren själv som ansvarar för projekteringen och funktionen medan det vid en totalentreprenad är entreprenören som ansvarar för såväl projektering, utförande och funktion.

4.5 Ersättningsformer

Ersättning till entreprenören utgår ofta med fast pris eller enligt löpande räkning. Parterna kan avtala om att priset löpande ska indexregleras mot ett i förväg bestämt index, till exempel entreprenadindex som är avsett för kostnadsreglering av bygg- och anläggningsentreprenader. Flera varianter och kombinationer av ersättningsformer förekommer.

4.6 Byggsektorns standardavtal och andra affärsavtalsvillkor

Byggbranschens olika aktörer har förhandlat och gemensamt tagit fram standardavtal med standardiserade villkor som ofta tillämpas

för entreprenader. Standardavtalen är framförhandlade av partsföreträdare och avsedda att vara balanserade med en rimlig riskfördelning mellan parterna. För utförandeentreprenader finns Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader, AB 04, och för totalentreprenader finns Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader, ABT 06. Standardavtalen blir gällande mellan parterna genom en hänvisning i avtalet. De kan beställas från Svensk Byggtjänst, De finns också i engelsk översättning.

Till AB 04 och ABT 06 finns anslutande bestämmelser för underentreprenader som benämns AB-U 07 respektive ABT-U 07. Dessa är framförhandlade av Byggföretagen och flera underentreprenörsföreningar. AB-U 07 och ABT U-07 finns på svenska och engelska och kan laddas ner från Byggföretagens hemsida.

Förutom standardavtalen för entreprenadavtal har också motsvarande standardavtal för konsultuppdrag (till exempel för projektering) respektive materialinköp förhandlats fram av branschen. Dessa kallas Allmänna bestämmelser för konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsverksamhet, ABK 09, respektive Allmänna bestämmelser för köp av varor i yrkesmässig byggverksamhet, ABM 07. Dessa standardavtal finns på svenska och engelska och kan också beställas från Svensk Byggtjänst, www.byggtjanst.se

Det finns också flera olika branschspecifika avtal framtagna för specialentreprenader som exempelvis plattsättning, murning, pålning och lösryllnad. Några finns att ladda ner från Byggföretagens hemsida, www.byggforetagen.se

Vid upphandling av entreprenader används ofta AMA-systemet (Allmän Material- och Arbetsbeskrivning) som föreskrifter tillsammans med standardavtalen. AMA är inte något standardavtal men viktigt att känna till eftersom det är vanligt förekommande. AMA-föreskrifterna är uppdelade efter ett strikt kodsysteem. Den del av AMA som innehåller de administrativa föreskrifterna, AMA AF 12, är organiserad enligt kapitelindelningen i standardavtalen AB 04 och ABT 06 och är tänkt att innehålla de projektspecifika administrativa entreprenadföreskrifterna.

Det är också viktigt att känna till avtalsvillkoren UE 2021 som används som komplement till parternas entreprenadavtal och ges ut av Byggföretagen. Dessa avtalsvillkor reglerar krav som gäller enligt kollektivavtal i vissa situationer när en entreprenör anlitar en underentreprenör eller bemanningsföretag. Avtalsvillkoren UE 2021 ska ibland användas tillsammans med blanketten och förstagångsanmälan UE 2021. Anlitande företag ska då använda blanketten för kontroll av tänkta underentreprenörer vad gäller särskilda villkor enligt kollektivavtal. Se mer information under rubriken "Att anlita och anlitas som underentreprenör - kollektivavtalens reglering" nedan.

4.7 Upphandling

Bygg- och anläggningsprojekt upphandlas av både privata aktörer och aktörer inom offentlig sektor. Aktörer inom offentlig sektor är skyldiga att följa reglerna för offentlig upphandling när de gör inköp. Den offentliga upphandlingen i Sverige styrs av EU-reglering och de svenska lagarna om offentlig upphandling. På Upphandlingsmyndighetens hemsida finns information om den offentliga upphandlingen i Sverige, www.upphandlingsmyndigheten.se.

5 Företagsbeskattning i Sverige

5.1 Viktiga frågor för utländska företag som verkar i Sverige

När ett utländskt företag¹ kommer till Sverige för att verka här, under kortare eller längre tid, uppkommer en mängd frågor kopplat till beskattning. Ni som företag måste ta ställning till:

- *Om ni har fast driftställe i Sverige, och därför ska betala inkomstskatt här*
- *Om ni vill/bör ansöka om godkännande för svensk F-skatt*
- *Om ni måste momsregistrera er i Sverige*
- *Om ni vill/bör registrera en filial i Sverige*

Om ni dessutom har anställda tillkommer ytterligare skattefrågor som ni måste adressera, se nedan under arbetsgivaravsnittet.

5.2 När ska ett utländskt företag betala inkomstskatt i Sverige?

När ett utländskt företag kommer till Sverige för att verka här uppkommer frågan var företaget ska beskattas för sina eventuella vinster. Är vinsterna hänförliga till verksamheten i Sverige kan dessa vinster bli föremål för inkomstbeskattning i Sverige. Men för att beskattning i Sverige ska aktualiseras måste det utländska företaget ha ett fast driftställe i Sverige.

Detta innebär att ni som utländskt företag ska betala skatt i Sverige om ni har ett fast driftställe här. Bedömningen av om ni har ett fast driftställe i Sverige behöver ni göra för varje beskattningsår som ni är verksamma här. I Sverige är det i första hand upp till det enskilda företaget att bedöma om ett fast driftställe finns eller inte. Skatteverket kan i efterhand kontrollera och ifrågasätta bedömningen, men Skatteverket bedömer inte frågan om fast driftställe när ni exempelvis ansöker om F-skatt.

För att avgöra om ni som utländskt företag har **fast driftställe** i Sverige måste ni utgå ifrån omständigheterna i ert fall. Det är också viktigt att kontrollera vad som anges i det skatteavtal som är aktuellt (som är ingånget mellan Sverige och det land där ert företag har sitt säte). Skatteavtal är avtal som är ingångna mellan enskilda länder, och som fördelar rätten att beskatta inkomster mellan länderna. Avtalen tillämpas i situationer då personer eller företag som har hemvist i ett land verkar i ett annat land. Nedan lämnas en översikt kring regelverket avseende fast driftställe, som tyvärr är komplicerat, och när ett utländskt företag ska betala skatt i Sverige.

Ett fast driftställe definieras som en stadigvarande plats för affärsverksamhet varifrån verksamheten helt eller delvis bedrivs. Tre förutsättningar måste vara uppfyllda för att ett fast driftställe ska anses föreligga:

- det ska finnas en särskild **plats** för affärsverksamheten
- platsen ska användas **stadigvarande** och
- **affärsverksamhet** ska helt eller delvis bedrivas från platsen.

Plats för byggnads-, anläggnings- eller installationsverksamhet är exempel på vad som kan utgöra ett fast driftställe. För att det ska vara fråga en stadigvarande verksamhet krävs normalt att den pågår under minst sex månader. För just byggverksamhet krävs ibland upp till tolv månader, kontrollera aktuellt skatteavtal för att ta reda på vad som gäller i ert fall. Det finns vissa speciella situationer när fast driftställe kan uppkomma i Sverige trots att verksamheten inte pågått i sex månader, tex vid årligen återkommande verksamhet. I många skatteavtal finns en särskild regel som gäller just byggverksamhet. För att undersöka om byggregeln kan aktualiseras måste ni kontrollera aktuellt skatteavtal. Mer information om fast driftställe finns här www.skatteverket.se

Finns ett fast driftställe i Sverige ska ni lämna en skattemälan till Skatteverket. Ni ska också lämna en preliminär inkomstdeklaration till Skatteverket, och därefter beslutar Skatteverket om en preliminärskattdebitering. Ni kommer även att behöva lämna en inkomstdeklaration i Sverige avseende det/de beskattningsår som ni som företag har fast driftställe i Sverige. Utländska motsvarigheter till svenska aktiebolag beskattas med svensk bolagsskatt, medan enskilda näringsidkare med fast driftställe beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet (beskattas på samma sätt som tjänsteinkomster).

5.3 F-skatt

I Sverige finns inget krav på att alla företag måste vara godkända för F-skatt för att få bedriva verksamhet. De flesta svenska uppdragsgivare anlitar dock helst företag som har svensk F-skatt. Från och med 1 januari 2021 finns dessutom nya regler som innebär att om det företag som anlitas saknar svensk F-skatt så ska anlätande företag innehålla 30 procent preliminärskatt vid betalning av faktura (alltså 30 procent av fakturabeloppet). Dessa pengar betalas in till Skatteverket, och företaget som saknar F-skatt får sedan begära utbetalning från Skatteverket. Normalt sett aktualiseras utbetalning först då Skatteverket kan se att företaget betalat in eventuella skatter och avgifter som ska betalas i Sverige. Ni som utländskt företag bör därför ansöka om att bli godkända för svensk F-skatt. Det gäller även om ert företag inte ska betala inkomstskatt i Sverige (alltså saknar fast driftställe).

Företag som har F-skatt ansvarar för att betala in sin egen preliminärskatt och sociala avgifter. Om företaget saknar F-skatt kan alltså uppdragsgivaren bli ansvarig för att betala preliminärskatt och arbetsgivaravgifter för utfört arbete.

För att företaget ska bli godkänt för F-skatt krävs att:

- **Företaget driver näringsverksamhet eller avser att bedriva näringsverksamhet, och**
- **har lämnat deklarationer och betalat skatter och avgifter, både i Sverige och i hemlandet.**

Mer information om F-skatt och hur ni som utländskt företag registrera er hittar ni här: www.skatteverket.se

¹ Omfattar här både juridiska personer och enskilda näringsidkare

5.4 Moms på byggtjänster i Sverige

5.4.1 Allmänt

Ett utländskt företag som driver verksamhet i Sverige kan bli skattskyldigt och redovisningsskyldigt för moms i Sverige. Det gäller oavsett om verksamheten bedrivs av en fysisk person (enskild näringsidkare) eller av juridisk person (till exempel aktiebolag). Vid försäljning av byggtjänster mellan företag i byggsektorn gäller dock omvänd skattskyldighet. Detta innebär att byggföretag inte ska ta ut moms på sina fakturor till andra byggföretag.

5.4.2 Omvänd skattskyldighet inom byggsektorn

Omvänd skattskyldighet innebär att det är köparen och inte säljaren som ska deklarerar och betala momsen till staten. Nedan beskrivs de särskilda bestämmelser som gäller för omvänd skattskyldighet inom byggsektorn.

I de flesta fall innebär bestämmelserna att företag som är verksamma inom byggsektorn och säljer byggtjänster i Sverige till andra företag inom byggsektorn eller till ett företag som bara säljer tjänster vidare ska använda omvänd skattskyldighet. Det blir alltså istället det företag som säljer tjänsterna till en slutkund som ska ta ut moms av kunden. I vissa fall ska företag även använda omvänd skattskyldighet vid försäljning till slutkund, t.ex. när slutkunden är ett byggföretag.

Företagen **måste** använda omvänd skattskyldighet om villkoren nedan är uppfyllda. Det finns ingen valfrihet.

En svårighet kan vara att ta reda på om kunderna omfattas av bestämmelserna. Om ni är osäkra på om ni ska använda omvänd skattskyldighet bör ni fråga köparen (er uppdragsgivare) om denna säljer byggtjänster. Många företag måste ha rutiner för att fakturera både med och utan moms.

Omvänd skattskyldighet ska användas om följande två villkor är uppfyllda:

1. Företaget säljer särskilt angivna byggtjänster (mer information här: www.skatteverket.se), byggstämning eller hyr ut arbetskraft för dessa tjänster, i Sverige.
2. Köparen av tjänsterna är en näringsidkare som under vissa förutsättningar säljer sådana byggtjänster.

5.4.3 Momsregistrering i Sverige

Om ni som utländskt byggföretag avser att tillhandahålla tjänster på den svenska marknaden, och utföra tjänster på fastigheter i Sverige ska ni momsregistrera er här. Detta gäller om ni som utländskt företag avser att tillhandahålla tjänster till privatpersoner och företag som inte bedriver byggverksamhet.

Om ni enbart ska sälja byggtjänster till svenska byggföretag², tex genom att agera underentreprenör, och inte heller köpa in tjänster från andra företag kan ni normalt sett inte bli momsregistrerade i Sverige. Anledningen till detta är att ni inte har någon utgående moms att redovisa, momsen ska istället redovisas av köparen av tjänsten (omvänd skattskyldighet). Om ni inte är momsregistrerade i Sverige får ni ansöka om återbetalning av eventuell ingående moms hos utlandsskattekontoret i Stockholm eller i Malmö. Mer information om omvänd skattskyldighet finns här:

www.skatteverket.se

² Även utländska byggföretag som bedriver verksamhet i Sverige

6 Svensk filial och bokföringsskyldighet

6.1 Vad innebär filial?

Filial är en företagsform som innebär att ett utländskt företag bedriver näringsverksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning. Ett utländskt företag får bara ha en filial i Sverige.

Filialen är inte en separat juridisk person, utan en del av det utländska företaget. Filialen har inget eget aktiekapital, utan dess tillgångar och skulder är en del av det utländska företagens totala förmögenhetsmassa.

Filialen lyder under svensk lag och svenska myndigheters beslut när det gäller rättsförhållanden som uppkommer i samband med verksamheten i Sverige.

Ett utländskt företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige omfattas ofta av Lag om utländska filialer m.m. (filiallagen). Omfattas företaget av filiallagen är det bokföringsskyldigt för sin verksamhet. Detta gäller oavsett om filialen har registrerats i filialregistret eller inte. En svensk eller utländsk medborgare, som bor utomlands men bedriver näringsverksamhet i Sverige, är enligt filiallagen bokföringsskyldig i Sverige för verksamheten.

6.2 Uppgifter på fakturor m.m. från filialer

På filialens fakturor, orderblanketter och webbplatser ska följande stå:

- **filialens företagsnamn**
- **filialens organisationsnummer och i vilket svenskt register filialen är registrerad, exempelvis "Registrerat i Bolagsverkets filialregister"**
- **utländska företagets rättsliga form och säte**
- **vilket register det utländska företaget är registrerat i och vilket nummer företaget har i registret.**

Saknas dessa uppgifter kan vite utgå.

För att kvalificera för medlemskap hos Byggföretagen krävs att ett utländskt företag har en registrerad filial, samt uppfyller de skyldigheter som följer av detta.

Mer om hur ni registrerar filial samt vilka skyldigheter en filial medför finner ni här: www.bolagsverket.se

7 Att anlita och anlitas som underentreprenör - kollektivavtalens reglering

Enligt den svenska medbestämmandelagen (MBL) ska en arbetsgivare, innan arbetsgivaren låter någon utföra arbete för hans eller hennes räkning, förhandla med den arbetstagarorganisation som har kollektivavtal för det arbete anlitalet avser. Eftersom underentreprenörer ofta anlitas inom bygg- och anläggningsbranschen, har Byggföretagen, för att förenkla denna förhandlingskyldighet, avtalat om ett förenklat förfarande för att fullgöra förhandlingskyldigheten med Byggnads och Seko för arbeten inom Byggavtalet (bilaga D) och Väg- och banavtalet (kap. 38). Dessa regler gäller vid anlitan av underentreprenör och bemanningsföretag.

Det förenklade förfarandet innebär att företag som genom medlemskap hos Byggföretagen är bundet av Byggavtalet eller Väg- och banavtalet kan

- anlita andra företag, svenska som utländska, som också är medlemmar hos Byggföretagen utan särskild förhandlingsåtgärd, och
- anlita företag som har hängavtal med Byggnads/Seko och s.k. enmansföretagare genom ett förenklat förfarande (förstagångsanmälan genom blanketten UE 2021).

Det förenklade förfarandet vid anlitan av företag med hängavtal eller enmansföretagare innebär alltså att ett anlitan företag fullgör sin förhandlingskyldighet gentemot Byggnads/Seko. Detta sker genom att anlitan företag själva kontrollerar att den tänkta underentreprenören uppfyller särskilda villkor enligt kollektivavtalet samt skickar in korrekt ifylld blankett UE 2021 till Byggnads/Seko. Blanketten och ytterligare information om hur den ska användas finns i vår Arbetsgivarguide. Förfarandet ska användas första gången en underentreprenör/ bemanningsföretag anlitas och förfarandet kallas förstagångsanmälan. Byggnads/Seko bekräftar mottagandet av blanketten och tillför underentreprenören på det anlitan företags UE-förteckning. Förfarandet innebär att förhandlingskyldigheten enligt MBL och kollektivavtalet är uppfyllt. Ett företag som är bundet av Byggavtalet eller Väg- och banavtalet är därtill skyldigt att föra en förteckning över vilka hängavtalsbundna underentreprenörer och bemanningsföretag som efter förstagångsanmälan till berört fackförbund anlitas av företaget. Företaget ska tillsammans med Byggnads/Seko revidera och uppdatera förteckningen en gång per år på sätt som bestäms mellan företaget och Byggnads/Seko. Företag som är medlemmar hos Byggföretagen behöver inte tas med på förteckningen.

Om ett företag som saknar kollektivavtal ska anlitas, och det inte är fråga om ett enmansföretag, ska dock det anlitan företaget förhandla med Byggnads/Seko enligt 38–40 §§ MBL, s.k. primärförhandling. Detsamma gäller för företag som verkar i Sverige med stöd av ett s.k. utstationeringsavtal (se ytterligare information nedan under rubriken Utstationering). Alltså omfattas inte företag som saknar kollektivavtal för ifrågavarande arbete eller företag som verkar i Sverige med stöd av ett utstationeringsavtal av det förenklade förfarandet i de berörda kollektivavtalen, utan då gäller skyldigheten att primärförhandla enligt MBL.

Om beställaren är bunden av Byggavtalet/Väg- och banavtalet underlättas anlitan av en underentreprenör om även underentreprenören är bunden av nämnda avtal. Detta gäller givet att arbetet som ska utföras faller under Byggavtalet eller Väg- och banavtalets tillämpningsområde och beställaren också är bunden av samma kollektivavtal.

Byggföretagen har tagit fram en informationsfolder med ytterligare information om vad som är viktigt att tänka på vid anlitan av underentreprenörer som finns här: www.byggforetagen.se

8 Arbetsgivarfrågor för utländska bolag som verkar i Sverige

8.1 Inledning

8.2 Arbetsmiljö

Det är arbetsgivarens ansvar att se till att arbetsmiljön är säker och att ingen blir sjuk, skadar sig eller mår dåligt på grund av arbetet. Undersökningar och förbättringar av arbetsmiljön ska göras ofta och ska finnas med i företagets rutiner.

Safe Construction Training är byggbranschens introduktionsutbildning inom arbetsmiljöområdet. Från och med den 1 juli 2021 är utbildningen obligatorisk för Byggföretagens medlemmar.

Kursen fungerar utmärkt som säkerhetsintroduktion i företag och organisationer av alla storlekar, finns på tio olika språk och vänder sig till alla som är verksamma i branschen. Onlineutbildningen är gratis och öppen för alla. Läs mer här: www.buc.se

Läs mer om svenska arbetsmiljörregler här: www.av.se

8.3 Utstationering

Om en arbetsgivare som är etablerad i ett annat land än Sverige sänder en arbetstagarare för att utföra en tjänst i Sverige under en begränsad tid kan det vara fråga om utstationering. Det finns tre typsituationer då det är fråga om en utstationering, nämligen då en arbetsgivare:

- sänder arbetstagarare till Sverige enligt ett avtal som arbetsgivaren ingått med en tjänstemottagare i Sverige,
- sänder arbetstagarare till en ett företag i Sverige inom den egna koncernen, eller
- hyr ut arbetskraft eller ställer arbetskraft till förfogande och sänder arbetstagarare till ett användarföretag i Sverige.

Utstationering kan också ske genom att arbetsgivaren hyr ut arbetstagarare till ett annat företag, ett s.k. användarföretag, som i sin tur sänder arbetstagararna till Sverige under förhållanden som motsvarar en utstationering enligt vad som ovan angetts och varken arbetsgivaren eller användarföretaget har sitt säte i Sverige. Den 30 juli 2020 trädde nya regler om utstationering i kraft. Syftet med lagändringarna är att arbetstagarare som är utstationerade i Sverige ska få ett starkare skydd och arbetsvillkor som mer liknar de som gäller för övriga arbetstagarare i landet. Ändringarna ska också underlätta arbetstagarorganisationers och myndigheters arbete att se till att utstationerade arbetstagarare får sina rättigheter tillgodosedda.

De viktigaste nyheterna i lagen kan sammanfattas till följande. Rätten för arbetstagarorganisationer att genom stridsåtgärder kräva arbets- och anställningsvillkor genom kollektivavtal utökas på så sätt att fler villkorstyper än tidigare kan krävas, t.ex. får en arbetstagarorganisation genom lagändringen rätt att vidta stridsåtgärder för lön enligt kollektivavtal. Tidigare var den rätten begränsad till att stridsåtgärder endast fick vidtas för minimilön. Vidare införs nya regler för långvariga utstationeringar som innebär att nästan samtliga arbets- och anställningsvillkor som tillämpas på motsvarande arbetstagarare som är anställd i Sverige ska tillämpas på långvarigt utstationerade arbetstagarare.

Enligt de nya reglerna gäller även att en arbetsgivare som ska utstationera en arbetstagar senast dagen då utstationeringen påbörjas ska anmäla utstationeringen till Arbetsmiljöverket och utse en kontaktperson i Sverige (tidigare behövde utstationeringar som varade högst fem dagar inte anmälas). Regelverket innebär också ett nytt krav för den som är tjänstemottagare i förhållande till den utstationerade arbetskraften. Den som är tjänstemottagare ska, senast tre dagar efter att arbetet startat, ha mottagit dokumentation som visar att anmälan till utstationeringsregistret skett. Har sådan dokumentation inte mottagits måste tjänstemottagaren anmäla detta till Arbetsmiljöverket. Läs mer om de nya reglerna om utstationering i vårt [arbetsgivarnytt](#) (endast för medlemmar).

Hos [Arbetsmiljöverket](#) finns mer information om utstationering och hur anmälan till utstationeringsregistret ska gå till.

En utstationerande arbetsgivare kan teckna kollektivavtal med en svensk arbetstagarorganisation eller bli medlem i en svensk arbetsgivarorganisation och på så sätt bli bunden av ett svenskt kollektivavtal. Arbetstagarorganisationerna har rätt att vidta stridsåtgärder för att förmå utstationerande arbetsgivare att teckna kollektivavtal.

En utländsk arbetsgivare kan även teckna ett utstationeringsavtal med berört fackförbund, vilket är ett kollektivavtal som gäller för just utstationerade arbetstagar. Följande utstationeringsavtal finns för de kollektivavtal som Byggföretagen tecknar.

Utstationeringsavtal Byggnads

Utstationeringsavtal SEKO

Utstationeringsavtal Sveriges Ingenjörer och Ledarna

8.4 Skattefrågor för arbetsgivare

8.4.1 Inledning

Som arbetsgivare behöver ni ta ställning till en mängd skattefrågor kopplat till era anställda.

- *I vilket land ska de anställda beskattas för den lön de får för arbetet i Sverige? Ska de anställda beskattas i Sverige behöver ni som företag registrera er som arbetsgivare hos Skatteverket. De anställda behöver också skatteregistreras och få ett samordningsnummer här. De anställda kan även behöva ansöka om särskild inkomstskatt (SINK) här.*
- *Ska arbetsgivaravgifter betalas i Sverige eller i hemviststaten?*
- *Krävs personalliggare för det arbete ni ska utföra, och känner era arbetstagar till reglerna för att kunna sköta personalliggaren på ett korrekt sätt?*
- *Ska ni som företag ansluta er till ID06?*

Nedan finner ni en kort information avseende de frågor som aktualiseras för en arbetsgivare. Mer information finner ni i länkarna samt på Skatteverkets hemsida, www.skatteverket.se

8.4.2 Ska anställdas löneinkomster beskattas i Sverige?

Personer bosatta i utlandet, som ej vistas stadigvarande i Sverige, men som kommer hit för att arbeta ska i regel betala skatt i Sverige på sina löneinkomster. Detta gäller om personen är, eller anses vara, anställd av ett svenskt företag. Löneinkomsterna ska också beskattas i Sverige om lönen betalas ut av ett utländskt företag som har fast driftställe i Sverige.

Beskattning av löneinkomster ska dock inte ske i Sverige om den s.k. 183-dagarsregeln är tillämplig. För att denna undantagsregel ska vara tillämplig krävs att:

- i) den anställda är bosatt i utlandet, och inte vistas stadigvarande i Sverige,
- ii) det finns en arbetsgivare med hemvist i utlandet
- iii) den utländske arbetsgivaren saknar fast driftställe i Sverige, och
- iv) den utländske arbetstagaren inte spenderar mer än 183 dagar i Sverige under en tolv månadersperiod.

Från den 1 januari 2021 gäller att 183-dagarsregeln inte längre kan tillämpas när det är fråga om en uthyrningssituation vid ett tillfälligt arbete i Sverige. Genom lagändringen införs ett förändrat synsätt när det gäller vem som är arbetsgivare i uthyrningssituationer. Förändringen innebär att om det föreligger en uthyrningssituation ses uppdragsgivaren i Sverige som den ekonomiska arbetsgivaren. Detta innebär att skatt på löneinkomster, i dessa uthyrningssituationer, ska betalas i Sverige.

Vid bedömningen av om det är fråga om en uthyrningssituation är det betydelsefullt vem som bär ansvaret och risken för resultatet av arbetstagarens arbete. I lagförarbetena lämnas följande exempel på omständigheter som har betydelse för denna bedömning:

- *Vem som har behörigheten att instruera arbetstagaren avseende det sätt som arbetet ska utföras på.*
- *Vem som disponerar och kontrollerar samt har ansvar för platsen där arbetet utförs.*
- *Om arbetstagarens ersättning faktureras direkt från den formella arbetsgivaren till företaget där arbetet utförs eller inte.*
- *Vem som ställer arbetsredskap och material till förfogande för arbetstagaren.*
- *Vem som bestämmer antalet arbetstagar och de kvalifikationer arbetstagarerna ska ha.*
- *Vem som har rätt att välja ut de arbetstagar som ska utföra arbetet och att avsluta det uppdragsavtal som har slutits med arbetstagaren.*
- *Vem som har rätt att införa disciplinära sanktioner som rör arbetstagarens arbete.*
- *Vem som beslutar om semester och arbetsschema för arbetstagaren.*

För att avgöra vem som ska betraktas som den ekonomiska arbetsgivaren krävs en bedömning av omständigheterna ovan i varje enskilt fall. Mer information om det ekonomiska arbetsgivarbegreppet finns här: www.skatteverket.se och här www.skatteverket.se

8.4.3 Är den anställda begränsat eller obegränsat skattskyldig i Sverige?

Om den utländske arbetstagaren ska beskattas här blir nästa fråga att ta ställning till vilken skatt den anställda ska betala.

För att avgöra vilken skatt den anställda ska betala måste avgöras om den anställda är begränsat eller obegränsat skattskyldig i Sverige. En person som är begränsat skattskyldig i Sverige är bara skattskyldig för vissa inkomster här, och kan bli föremål för särskild inkomstskatt (SINK), medan en person som är obegränsat skattskyldig i Sverige är skattskyldig för alla sina inkomster³ här och beskattas i enlighet med den svenska inkomstskattelagen.

En person som är bosatt utomlands, och inte tidigare varit bosatt i Sverige, kan bli obegränsat skattskyldig i Sverige med anledning av att denne vistas stadigvarande i Sverige. För att en vistelse i Sverige ska anses stadigvarande krävs att vistelsen i Sverige pågår i minst sex månader i följd. Kortare avbrott i vistelsen, till exempel för att besöka hemlandet, bryter inte vistelsen i Sverige. För att hantera de anställdas skatt på rätt krävs att ni som arbetsgivare känner till hur mycket de anställda vistats i Sverige den senaste tolv månadersperioden, även om de inte varit anställda hos er hela tiden. Mer om skattskyldighet finns här: www.skatteverket.se

Givet att den anställda är begränsat skattskyldig i Sverige kan inkomsten bli föremål för särskild inkomstskatt (SINK). Denna skatt tas ut med 25 procent på löneinkomsten, och inkomstdeklaration behöver inte lämnas i Sverige. För att kunna tillämpa SINK krävs att den anställda (eller ni som arbetsgivare, å den anställdes vägnar) ansöker om SINK, och att Skatteverket beviljar ansökan. Information om ansökan om SINK finns här: www.skatteverket.se

8.4.4 Preliminärskatt

I Sverige har arbetsgivaren en skyldighet att innehålla preliminärskatt, och betala in denna skatt till Skatteverket å den anställdes vägnar. Preliminärskatt ska dras från ersättning för arbete som arbetsgivaren betalar ut till den anställda. Avdragen preliminärskatt redovisas i arbetsgivardeklaration som lämnas månadsvis, och preliminärskatten betalas in till Skatteverket.

Om era anställda är skattskyldiga för sin lön i Sverige måste ni registrera er som arbetsgivare i Sverige, och redovisa och betala in preliminärskatt till Skatteverket varje månad.

8.4.5 Arbetsgivaravgifter för utländska företag

Arbetsgivaravgifterna beräknas på summan av utgivna löner och förmåner. Ett utländskt företag ska betala svenska arbetsgivaravgifter på ersättningar som en anställd fått för arbete som denne utfört i Sverige. Detta gäller oavsett om företaget har fast driftställe i Sverige eller inte.

Om arbetet i Sverige utförs under en begränsad period finns dock vissa undantag från skyldigheten att betala svenska arbetsgivaravgifter. Svenska arbetsgivaravgifter utgår inte på ersättningar till personer som arbetar i Sverige, men som kvarstår i hemlandets socialförsäkringssystem. Den anställda som sänts ut måste då ha ett intyg (inom EU/EES kallade detta intyg A1) som visar att han/hon kvarstår i hemlandets socialförsäkringssystem. Ansökan om A1-intyg måste ske innan avresa till Sverige. Intyget måste vara giltigt och innehålla korrekta uppgifter avseende anställningsförhållande, uppgifter om intygsinnehavarens arbetsgivare och arbetsplatser i arbetslandet etc.

³ Skattskyldigheten kan dock begränsas av skatteavtal.

Utländska företag som är skyldiga att betala in arbetsgivaravgifter i Sverige måste registrera sig som arbetsgivare hos Skatteverket. Mer information om registreringen hittar ni här:

www.skatteverket.se

8.4.6 Arbetsgivardeklaration

En arbetsgivardeklaration lämnar ni månaden efter att ni har betalat ut ersättning för arbete. Om ni inte har betalat ut ersättning eller gett ut en förmån så ska deklarationen lämnas in med nollor. Arbetsgivaravgifter och avdragen skatt ska vara betald senast den sista inlämningsdagen om ni har en omsättning på högst 40 miljoner kronor. För er med högre omsättning än 40 miljoner kronor ska avgifter och skatt vara betald senast den 12, i januari den 17, varje månad även om deklarationsdagen normalt är den 26.

8.5 Personalliggare i byggbranschen

I Sverige måste den som bedriver byggverksamhet föra en elektronisk personalliggare. En personalliggare är en förteckning över vilka som är verksamma på byggarbetsplatsen och när de har börjat och slutat varje arbetspass. Uppgifterna ska föras in i direkt anslutning till utfört arbete – inte i förväg eller efterhand. De ska också vara kopplade till personens identifikationsuppgifter. Skyldigheterna kopplat till personalliggaren skiljer sig åt beroende på om företaget är byggherre/huvudentreprenör eller entreprenör på byggarbetsplatsen.

Skatteverket kan göra kontrollbesök på byggarbetsplatsen och byggherren (eller huvudentreprenören) ska då omedelbart kunna visa upp den samlade personalliggaren för hela arbetsplatsen. Dessutom ska varje enskild entreprenör kunna visa företagets personalliggare med alla uppgifter, ändringar och tillägg.

Mer information om personalliggare finns här: www.skatteverket.se

8.6 Samordningsnummer

Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda i Sverige. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och andra samhällsfunktioner ska kunna identifiera personer även om de inte är folkbokförda i Sverige. Samordningsnumret ska användas vid kontakter med Skatteverket, det ska till exempel anges på kontrolluppgifter och i arbetsgivardeklarationer.

Vem kan få samordningsnummer?

- Om en person inte ska vara folkbokförd och få personnummer, till exempel om hen är bosatt utomlands men vistas i Sverige mindre än ett år kan hen behöva ett samordningsnummer vid kontakt med olika myndigheter.

- Om en person är bosatt utomlands och vistas i Sverige minst 6 månader, men mindre än ett år blir hen normalt obegränsat skattskyldig i Sverige. Om hen utför arbete, hela eller del av den perioden, ska den inkomsten beskattas i Sverige. I detta fall är Skatteverket den myndighet som beställer ett samordningsnummer för personen i samband med att hen skatteregistreras.

Mer information om samordningsnummer och skatteregistrering finns här: www.skatteverket.se

8.7 ID06

ID06 lanserades 2006 av dåvarande Sveriges Byggindustrier (numera Byggföretagen) för att främja sund konkurrens och säkra arbetsplatser i byggbranschen. Det är ett system för att lätt kunna identifiera personer på arbetsplatsen och koppla varje person till en arbetsgivare.

ID06 har flera användningsområden såsom närvaroregistrering i elektronisk personalliggare, digitalisering av utbildningsbevis, företagskontroll och inpasserings- och låsfunktioner.

ID06-systemet baseras på tre grundläggande principer:

- 1. Företag i ID06-systemet ska uppfylla lagkrav för näringsverksamhet.**
- 2. Individer i ID06-systemet ska ha en, och endast en säkerställd identitet.**
- 3. Arbetsgivarsambandet mellan företag och individ ska vara säkerställt.**

Idag kräver de flesta byggherrar och huvudentreprenörer att de företag som anlitas ska vara anslutna till ID06, och att samtliga arbetstagare som befinner sig på byggarbetsplatsen ska ha ett ID06-kort. ID06-korten kan också användas vid in och utloggning i personalliggare.

Mer information om ID06, anslutning och ID06-kort finns här: www.id06.se

9 Vad krävs för att bli medlem hos Byggföretagen?

Byggföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisation för ca 3 900 bygg-, anläggnings- och specialföretag verksamma på den svenska byggmarknaden. Vi verkar för att förbättra villkoren för dels våra egna medlemsföretag, dels bygg- och anläggningsbranschen i stort. Vår vision är ett hållbart samhällsbyggande i världsklass. För att det ska bli verklighet krävs att byggindustrin är attraktiv, sund och säker – en framtidsbransch i ständig utveckling med gott anseende.

Ett medlemskap hos Byggföretagen innebär tillgång till rådgivning i frågor som rör kollektivavtal, arbetsmiljö och entreprenadjuridik. Medlemsföretagen får också tillgång till en mängd digitala verktyg såsom arbetsgivarguiden och företagservice. Dessutom får Byggföretagens medlemmar ta del av en mängd medlemsrabatter, på allt från foraförsäkringar till drivmedel.

För att bli medlem i Byggföretagen krävs bland annat att medlemsföretaget delar vår vision samt i övrigt uppfyller och agerar enligt organisationens stadgar, medlemskriterier, uppförandekod och rådande kollektivavtal. Det ankommer på ett företag som ansöker om medlemskap att visa att kriterierna är uppfyllda och att det finns förutsättningar för att bli medlem.

Läs mer om medlemskapet och vad som krävs här: www.byggforetagen.se

Ytterligare information till som ni som utländskt företag behöver känna till, och ta ställning till

Information om kollektivavtalad tjänstepension och försäkring: www.avtalat.se

Arbetsstillstånd med mera: www.migrationsverket.se

Generell information om att bedriva verksamhet och bygga i Sverige: www.verksamt.se
www.boverket.se

BYGGFÖRETAGEN

www.byggforetagen.se